

KØBENHAVNS KOMMUNE

NOTAT

Bilag 1

12-02-2008

Sagsnr.
2007-47863

Hvidbog om offentlig høring af

Dokumentnr.
2008-84061

Sagsbehandler
Dorthe Rømø

SPILDEVANDSPLAN 2008

marts 2008

**Center for Park og Na-
tur**

Njalsgade 13
Postboks 449
1505 Kbh. V

Telefon
Njalsgade 13

E-mail
dorrom@tmf.kk.dk

EAN nummer
5798009488145

www.kk.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Baggrund	3
Oversigt over hørings svar.....	3
Hørings svar samt forvaltningernes kommentar.....	4
Ballerup Kommune	4
Frederiksberg Kommune	4
Gentofte Kommune	5
Gladsaxe Kommune	6
Hvidovre Kommune	6
Rødovre Kommune	8
Bispebjerg Lokaludvalg.....	8
Kgs. Enghave Lokaludvalg	9
Vanløse Lokaludvalg	12
Vesterbro Lokaludvalg	13
Arealudviklingsselskabet.....	15
NCC.....	16
Slots- og Ejendomsstyrelsen.....	17
Teglholmens Vejlaug.....	19

Baggrund

Forslag til Spildevandsplan 2008 har været fremlagt i offentlig høring i perioden 14. november til 17. januar 2008. Planforslaget har været fremlagt til gennemsyn på Københavns Kommunes biblioteker og med mulighed for at downloade fra Københavns Kommunes og Københavns Energis hjemmeside. Offentliggørelsen har været annonceret i lokalblade og gratisaviser, og planforslaget er endvidere udsendt til relevante organisationer og nabokommuner.

Denne hvidbog indeholder de høringssvar som Forvaltningen har modtaget i den offentlige høringsperiode. Forvaltningens kommentar til høringssvarene er beskrevet i umiddelbar forlængelse af de enkelte høringssvar.

Oversigt over høringssvar

Der er i alt indkommet 16 høringssvar fordelt på følgende parter:

- Ballerup Kommune
- Frederiksberg Kommune
- Gentofte Kommune
- Gladsaxe Kommune
- Hvidovre kommune
- Rødovre Kommune
- Bispebjerg Lokaludvalg
- Kgs. Enghave Lokaludvalg
- Vanløse Lokaludvalg
- Vesterbro lokaludvalg
- Arealudviklingsselskabet
- NCC
- Slots- og Ejendomsstyrelsen
- Teglholmens Vejlaug

I denne hvidbog er hovedindholdet de enkelte høringssvar beskrevet. To høringssvar (fra Slots- og Ejendomsstyrelsen og repræsentanter for de private grundejere) giver anledning til to konkrete ændringer i kapitlet *Nykloakering* under afsnittene *Nykloakering i Inderhavnen* og *Privat byggemodning*. Derudover indeholder høringssvarene en række gode bemærkninger, hvoraf nogen ligger uden for det takstfinansieret område. De handler om tiltag til forbedring af vandmiljøet herunder åbning af rørlagte strækninger. København Kommune arbejder med denne problemstilling i forhold til kommunens øvrige planarbejde. De tiltag som er nødvendige i relation til kloakforsyningen er indarbejdet i denne spildevandsplan således er der afsat de nødvendige ressourcer til at nedbringe overløbshændelserne.

Hovedparten af bemærkningerne handler overordnet om omegnskommunernes forventninger til en dialog med Københavns Kommune om økonomi og tidshorisont for tiltag vedrørende de fælles teknisk anlæg. Desuden er der bemærkninger/ indsigelser overfor betingelserne for overtagelse af private anlæg, skitseret kloakeringsprincipper herunder dels dimensionering af kloakkerne og udbredelsen af det 2-strengt system.

Hørings svar samt forvaltningernes kommentar

Ballerup Kommune

”I Københavns Kommunes forslag til Spildevandsplan 2008 er det nævnt, at nabokommunerne skal medfinansiere aktiviteter i forbindelse med forbedring af vandkvaliteten i Harrestrup Å samt fornyelse af bygværker, bassiner og pumpestationer.

Ballerup Kommune forventer, at fordelingen af de økonomiske byrder foregår i et gensidigt anerkendende samarbejde.

I øvrigt har Ballerup Kommune noteret sig Københavns Kommunes ambitionsniveau omkring Harrestrup Å.”

Kommentar

Netop for Harrestrup Å er der de sidste år gjort en stor fælles kommunal indsats for at finde ud af, hvordan åens kvalitet kan forbedres. Dette arbejde har I støttet, hvilket vi takker for. Samtidig er vi helt opmærksomme på, at der i fremtiden er et stort behov for en fælles koordinering, som vi håber på, at samtlige berørte kommuner vil deltage positivt i, både miljømæssigt, teknisk og økonomisk

Frederiksberg Kommune

”En af de kommende års store udfordringer på spildevandsområdet bliver at finde løsninger på de øgede nedbørsmæssige belastninger som kloaksystem og recipienter udsættes for p.g.a. klimaændringer. Københavns Kommune har i den sammenhæng strategiske overvejelser om øget brug af lokal nedsivning (for regnvand) samt udarbejdelse af en egentlig klimahandlingsplan for kloaksystemet. Frederiksberg Kommune finder disse tiltag hensigtsmæssige. Øget nedsivning af regnvand bør dog, efter Kommunens opfattelse, især i det område omkring Carlsbergforkastningen som er udpeget som ”særligt drikkevandsområde”, ske med varsomhed og med særlig opmærksomhed på evt. jordforurening m.v. Planens kort, jf. figur 4-4 side 56, kunne med fordel afspejle dette.

Nogle af kloakanlæggene tænkes gennemført som ”fællestekniske anlæg”, hvor relevante nabokommuner/kloakforsyninger forventes at bidrage til projekternes gennemførelse. Frederiksberg Kommune går her ud fra, at der vil ske en nærmere drøftelse af de nævnte projekter med nabokommuner/kloakforsyninger inden en evt. realisering.

Frederiksberg Kommune skal desuden påpege nødvendigheden af et tæt samarbejde med Lynettefællesskabet I/S, herunder særligt for forholdene omkring det ”intelligente afløbssystem”, jf. planforslagets afsnit 5.4.4.

Frederiksberg Kommune har i øvrigt ikke bemærkninger til forslaget.”

Kommentar

København Kommune og Københavns Energi er naturligvis interesseret i at samarbejde om det samlede opland til de to renseanlæg i Lynettefællesskabet. Det er desværre ikke muligt, præcist at fastslå, hvor store investeringerne vil være for de andre kloakforsyninger på nuværende tidspunkt. Derfor er det kun meget løseligt vurderet i spildevandsplanen.

I forbindelse med orienteringsmøde med årlige fremlægninger af kloakforsyningernes projekter og tilhørende økonomi i Lynettefællesskabsregi vil de mere detaljerede budgetter blive fremlagt. Dette orienteringsmøde har før været afholdt i Københavns Energi, men er pr. 2007 overtaget af Lynettefællesskabet.

Desuden vil Københavns Energi bestræbe sig på at orientere løbende om de for fællesskabet relevante projekter. Fælleskommunale projekter samt deres økonomi og fordeling mellem parterne sendes til udtalelse og godkendelse, inden de sættes i værk.

Københavns Kommune og Københavns Energi forventer at nabokommunerne agerer på samme måde og ser også frem til et godt samarbejde om de fælleskommunale aktiviteter, heriblandt også Lynettefællesskabets projekt omkring ”Intelligent Spildevandshåndtering”.

Gentofte Kommune

”Københavns Energi, som driver kloaksystemet for Københavns Kommune har i de sidste år årligt inviteret nabokommunerne til orienteringsmøde om konkrete investeringer i en fem års periode. På denne måde kan nabokommunerne indregne investeringer i Københavns kloaksystem i deres egne budgetter. Denne procedure ønsker Gentofte

forsyning stadfæstet i Københavns spildevandsplan, for at sikre en tilfredsstillende budgetlægning af anlægsmidler.”

Kommentar

Københavns Kommune og Københavns Energi er naturligvis interesseret i at samarbejde om det samlede opland til de to renseanlæg i Lynettefællesskabet. Det er desværre ikke muligt, præcist at fastslå, hvor store investeringerne vil være for de andre kloakforsyninger på nuværende tidspunkt. Derfor er det kun meget løseligt vurderet i spildevandsplanen.

I forbindelse med orienteringsmøde med årlige fremlæggninger af kloakforsyningernes projekter og tilhørende økonomi i Lynettefællesskabsregi vil de mere detaljerede budgetter blive fremlagt. Dette orienteringsmøde har før været afholdt i Københavns Energi, men er pr 2007 overtaget af Lynettefællesskabet.

Desuden vil Københavns Energi bestræbe sig på at orientere løbende om de for fællesskabet relevante projekter. Fælleskommunale projekter samt deres økonomi og fordeling mellem parterne sendes til udtalelse og godkendelse, inden de sættes i værk.

Københavns Kommune og Københavns Energi forventer at nabo-kommunerne agerer på samme måde og ser også frem til et godt samarbejde om de fælleskommunale aktiviteter, heriblandt også Lynettefællesskabets projekt omkring ”Intelligent Spildevandshåndtering”.

Gladsaxe Kommune

Gladsaxe Kommune har ingen bemærkninger til fremsendte forslag.

Hvidovre Kommune

”Først vil Hvidovre Kommune overordnet gerne anerkende det udviklingsarbejde, som Københavns Kommune og Københavns Energi Afløb udfører på spildevandsområdet, og som giver ny viden til gavn for andre.

I Planforslag til Københavns Spildevandsplan 2008 er en af målsætningerne bl.a. at bæredygtighed og genanvendelse i videst muligt omfang inddrages i spildevandsplanlægningen, hvis det er økonomisk acceptabelt. Et eksempel herpå er indførelse af den trestrengede strategi i nykloakerede områder, hvor spildevandet ledes til rensningsanlæg, rent regnvand (f.eks. tagvand) ledes direkte til recipient, og vejvand renses lokalt, inden det ledes til recipient.

I planforslaget er det i forbindelse med de enkelte indsatsområder (Fornyelse, Arbejdsmiljø, spildevandskvalitet og spildevandsmængder, Risikoreducerende foranstaltninger og Vandmiljø) nævnt, at nabokommuner herunder Hvidovre Kommune er forpligtet til at medfinansiere aktiviteter på de anlægsdele, som kommunen anvender ved afledning af spildevand.

De konkrete aktiviteter eller tidspunktet for deres udførelse er ikke fastlagt i planforslaget. Det er løseligt vurderet, at de økonomiske konsekvenser for nabokommunerne i alt ligger i størrelsesordenen 20 mio. kr. pr. år, men at udgifterne inden for de enkelte år og for den enkelte kommune kan variere meget, jf. afsnit 8.4.

Det er således ikke ud fra planforslaget muligt for Hvidovre Kommune eller de øvrige nabokommuner at vurdere aktiviteterne og deres økonomi eller at indregne udgifterne til aktiviteterne i kommunens budgetter.

Hvidovre Kommune forudsætter, at fælleskommunale projekter samt deres økonomi sendes til udtalelse og godkendelse hos Hvidovre Kommune og de øvrige nabokommuner, inden de beslattes og sættes i værk.

Hvidovre Kommune ser frem til et godt samarbejde om de fælleskommunale aktiviteter.”

Kommentar

Københavns Kommune og Københavns Energi er naturligvis interesseret i at samarbejde om det samlede opland til de to renseanlæg i Lynettefællesskabet. Det er desværre ikke muligt, præcist at fastslå, hvor store investeringerne vil være for de andre kloakforsyninger på nuværende tidspunkt. Derfor er det kun meget løseligt vurderet i spildevandsplanen.

I forbindelse med orienteringsmøde med årlige fremlægninger af kloakforsyningernes projekter og tilhørende økonomi i Lynettefællesskabsregi vil de mere detaljerede budgetter blive fremlagt. Dette orienteringsmøde har før været afholdt i Københavns Energi, men er pr 2007 overtaget af Lynettefællesskabet.

Desuden vil Københavns Energi bestræbe sig på at orientere løbende om de for fællesskabet relevante projekter. Fælleskommunale projekter samt deres økonomi og fordeling mellem parterne sendes til udtalelse og godkendelse, inden de sættes i værk.

Københavns Kommune og Københavns Energi forventer at nabokommunerne agerer på samme måde og ser også frem til et godt sam-

arbejde om de fælleskommunale aktiviteter, heriblandt også Lynettefællesskabets projekt omkring ”Intelligent Spildevandshåndtering”.

Rødovre Kommune

”Københavns Kommune bedes tage initiativ til en fælleskommunal juridisk udredning, bistået af Miljøcenter Roskilde, af landvæsenskommissionskendelsernes gyldighed i relation til de planlagte udbygninger.

Københavns Kommune bedes optage forhandlinger med Rødovre Kommune så udbygningstakten af afløbssystemet i de to kommuner kan koordineres.

Københavns Kommune bedes udarbejde de faktiske konsekvenser i form af såvel anlægsudgifter som forøgede løbende driftsudgifter for Rødovre Kommune.

Set i lyset af de to første punkter betragter Rødovre Kommune ikke Spildevandsplan 2008 som bindende for Rødovre Kommune.”

Kommentar

Københavns Kommune (og Københavns Energi) er naturligvis interesseret i at samarbejde om det samlede opland til renseanlæg i Lynettefællesskabet, herunder finde den rette udgiftsfordeling mellem parterne for de givne projekter.

Det er desværre ikke muligt, præcist at fastslå, hvor store investeringerne og driftsudgifterne vil være for de andre kloakforsyninger på nuværende tidspunkt. Derfor er det kun meget løseligt vurderet i spildevandsplanen.

I forbindelse med orienteringsmøde med årlige fremlæggelser af kloakforsyningernes projekter og tilhørende økonomi i Lynettefællesskabsregi vil de mere detaljerede budgetter blive fremlagt. Dette orienteringsmøde har før været afholdt i Københavns Energi, men er pr 2007 overtaget af Lynettefællesskabet.

Bispebjerg Lokaludvalg

”Bispebjerg lokaludvalg har med stor interesse gennemgået høringsudgaven af Københavns Kommunes Spildevandsplan 2008.

Bispebjerg Lokaludvalg tilslutter sig fuldt og helt de synspunkter, som fremføres i høringssvarene fra Vesterbro og Vanløse lokaludvalg.

Bispebjerg Lokaludvalg kender til et gammelt forslag fra Vesterbro Lokalråd og Nørrebro Lokalråd om at frilægge en del af Ladegårdsåen, som ligger under Åboulevarden og blive ledt over i Sankt Jørgens Sø.

Bispebjerg Lokaludvalg vil foreslå, at en del af Lygte Å frilægges i og ved Lersøparken.”

Kommentar

Der henvises til høringssvarene under Vesterbro og Vanløselokaludvalg.

I forhold til jeres yderligere bemærkninger kan vi kun tilføje, at frilægning af åer og vandløb ikke kan finansieres af kloakforsynings midler og derfor ikke medtages i en spildevandsplan.

Kgs. Enghave Lokaludvalg

”Generelle bemærkninger

Kgs. Enghave Lokaludvalg er enig i Spildevandsplanens mål om at være på forkant med de nye nedbørsmønstre. Lokaludvalget er dog – efter at have læst Spildevandsplanen – ikke overbevist om, at planen er ambitiøs nok til at nå dette mål. Bl.a. kunne planen tage stilling til om det ikke var hensigtsmæssigt at lave skitseprojekter til at al spildevandsafledning, som minimum var tostrengt således, at den eksisterende vandafledning fra udendørsarealer til kloak afskæres og erstattes af et passende dimensioneret regnvandsbehandlings- og afledningssystem.

Nykloakering

For vores bydel, Sydhavnen, vil der være store områder, som skal nykloakeres. På Teglholmen/Sluseholmen, hvor der planlægges en tostrengt kloakering, vil en stor del af arealerne være befæstet med byggeri, p-pladser m.m., hvilket som bekendt vil betyde en stor belastning for kloakeringen. Dette er der forhåbentlig taget højde for i dimensioneringen.

Lokaludvalget støtter i øvrigt, at der for Teglholmen vil blive etableret yderligere foranstaltninger, for at opnå badevandskvalitet i området.

Lokaludvalget tilråder, at der allerede på et tidligt tidspunkt tages højde for de forventede klimaændringer ved nykloakering ved allerede fra starten at dimensionere kloakeringen efter de forventede fremtidige nedbørsmønstre, i stedet for først at udbygge dem, når klimaændringerne for alvor mærkes. Spildevandsplanens uambitiøse tilbageholdenhed læses på side 18, hvor det forklares om sikkerhedsfaktorer ved dimensionering, at ”(v)ed kritisk økonomi ville en konkret kloakering give store omkostninger, hvorfor det i stedet skal vurderes, om det ved

en senere lejlighed, når klimaændringerne viser sig, er muligt at udbygge til overholdelse af målsætningerne”.

Lokal regnvandsafledning i eksisterende kloakeringsområder

Lokaludvalget bekymrer sig om, hvorvidt byens eksisterende kloakeringssystem kan bære de nye nedbørsmønstre og, om Spildevandsplanens tiltag er tilstrækkelige, hvis kommunen har et reelt ønske om at forbedre den lokale afledning af regnvand (LAR). Hvis kommunen virkelig vil støtte og udvikle LAR, kunne Lokaludvalget ønske sig flere konkrete tiltag i den retning. I den anledning ser vi frem til, at der fokuseres på lokale løsninger i byrummet, som nævnt i afsnit 5.4.3.

For at fremme lokal involvering bør der f.eks. sættes fokus på at udbrede kendskabet til muligheder for fritagelse for vandafledningsafgift og rådgivning ang. lokale muligheder fra Københavns Energi eller kommunen, da boligforeninger generelt ikke kender til disse muligheder. Samtidig bør der arbejdes med, hvilke muligheder der er i boligområder der er klassificeret som forurenede, hvorfor lokal nedsivning ikke er tilladt. Dette gælder for størstedelen af boligområderne i Kgs. Enghave (fig. 5-2).

Harrestrup Å/ Kalveboderne

Kgs. Enghave Lokaludvalg er ligeledes forurolet over problematikken omkring overløbsvand fra Harrestrup Å, hvor forurenede vand tilbagevendende lægger dyrelivet i Kalvebodbugten øde. Lokaludvalget finder det meget positivt, at Københavns Kommune har ydet en stor indsats for at løse problemerne, men trods årelang indsats er det stadig ikke lykkedes at løse problemerne. Vi finder det uacceptabelt, at manglende og langsommelige tiltag fra især Gladsaxe og Gentofte kommuner i høj grad påvirker faunaen i vores lokale havområde (s.81). Den manglende løsning er dog ikke bare et lokalt problem, men påvirker dyrelivet i et EU-fuglebeskyttet område. Med andre ord: manglende indsats først og fremmest i Gladsaxe og Gentofte til at sikre afløbskapacitet ved store nedbørsmængder rydder tilbagevendende Kalvebodbugten for de fugle som EU-beskyttelsen skulle sikre gode raste- og vinterfaciliteter for, fordi store vandmængder medtager forurening, som slår dyrelivet i vandet ihjel og dermed fjerner fødegrundlaget for de fredede fugle. Fremtidens klimaudvikling kan forventes at forværre situationen og anlæggene bør fremtidssikres. Vi henstiller til en større indsats for at få de nordlige nabokommuner til at fremskynde en indsats. Samtidig støtter vi bevillinger til rørlægning af åbne afløbskanaler. Vi mener dog, at det yderligere er vigtigt at overveje om Kgs. Enghavekanalen (fig5-1, s.48) bør udbygges, da denne også fungerer som overløbskanal med udløb til Kalveboderne.

Overløbsproblemet er også den væsentligste årsag til at Kalvebodbugtens vandkvalitet er for ringe til at tillade badning. Lokaludvalget finder, at overløbsproblemerne indgår sammen med øvrige problemstillinger og at sikring af badevandskvalitet er en vigtig prioritet. I samme

forbindelse mener vi, at det er vigtigt, at det sikres, at der om nødvendigt gøres foranstaltninger til, at der ikke udledes miljøfremmede stoffer til grundvand eller Kalveboderne fra det forurenede område Tippen, som støder op til Kgs. Enghavekanal. Disse foranstaltninger skal forudgås af undersøgelser af udvaskningsrisiko og –art.

Endelig mener Lokaludvalget, at det bør sikres, at evt. udsivning til grundvand og Kalveboderne af miljøfremmede stoffer fra ældre olie-depoter ved Renseanlæg Damhusåen afværges.”

Kommentar

Vedr. jeres generelle bemærkninger kan vi oplyse, ambitionsniveauet er en afvejning af, hvad der miljømæssigt, teknisk og økonomisk er bæredygtigt. Der bliver løbende vurderet, hvilket kloakeringsprincip, der er det optimale for de konkrete områder, selvfølgelig inden for spildevandsplanens rammer. Det er ikke optimalt ud fra de ovennævnte kriterier at gå videre, end til lige netop de rammer, der er opstillet i spildevandsplanen.

Omkring nykloakering kan vi i samme tråd bekræfte, at der ved dimensioneringen tages højde regnmængderne, deres variation og formodede udvikling i forbindelse med klimaændringer.

Netop dimensionering i forhold til klimaændringer udføres i overensstemmelse med den viden, der er inden for afløbsområdet i Danmark og internationalt. Der er således ikke tale om tilbageholdenhed; derimod er København proaktiv.

Hvad angår den lokale regnvandsafledning vil der i spildevandsplanens planperiode iværksættes tiltag til at informere borgerne om muligheder for dette. Kloakforsyningen har stor fokus på alternativ anvendelse af regnvand.

Det skal præciseres, at de tiltag, der bliver nævnt på side 81 fra Gentofte og Gladsaxes side vedrører de nordlige recipienter, dvs. Utterslev Mose, Søborghusrenden, Emdrup Sø m.m. og ikke Harrestrup Å og Kalveboderne. Begge kommuner er godt i gang med tiltag.

Der er ikke planlagt tiltag for at rørlægge Kgs. Enghavekanalen.

Hvad angår afværgeforanstaltninger på forurenede grunde kan kloakforsyningen kun finansiere disse, hvis de ligger på forsyningens egne grunde. Dette er ikke tilfældet for Tippen, men derimod for Renseanlæg Damhusåen. Her er der etableret afværgeforanstaltninger, der sikrer, at der ikke siver forurening ud i Kalveboderne, og der holdes øje med, at forureningen ikke breder sig til nabokommunen.

Vanløse Lokaludvalg

”Lokaludvalget ser positivt på, at kommunen for så vidt muligt vil afskære tilledningen af regnvand og drænvand til kloaknettet, vil begrænse antallet af og belastningen fra spildevandsoverløb, vil tage hensyn til klimaændringer i planens gennemførelse og planens mange andre fornuftige tiltag.

Lokaludvalget savner imidlertid en konsekvensanalyse, der tydeligt viser, at tiltagene i spildevandsplanen vil resultere i en vandkvalitet, som er tilstrækkelig god til at opfylde 2015-kravene om *God økologisk* og *God kemisk kvalitet* i overfladevand og kystnære områder jf. EU's Vandrammedirektiv. Desuden bør der sættes flere ressourcer ind overfor kildesporing af miljøfremmede stoffer i kloaknettet f.eks. via de nye biofilm-metoder. Endelig synes spildevandsplanen utilstrækkelig, hvad angår bekæmpelse af antibiotikaresistente bakterier og miljøfremmede stoffer f.eks. via direkte indsats ved sygehusene.

Lokaludvalget mener, at spildevandsplanen bør fokusere mere på de kommende grænseværdier for miljøfremmede stoffer (jf. de prioriterede stoffer under EU's Vandrammedirektiv). Som eksempel kan nævnes, at Lynetten renseanlæg næppe vil kunne overholde de kommende grænseværdier for 2,2-Bis(4-Hydroxyphenyl)propane (Bisphenol A) eller Nonylphenol.

Lokaludvalget har særlig bemærket, at Harrestrup Å i Vanløse ikke betragtes som en afløbskanal, men derimod som et åbent vandløb (jf. kortmaterialet s. 34). Harrestrup Å tilhører derved kategorien af stærkt modificerede vandløb, men skal minimum opfylde 2015-kravene om en *Moderat økologisk tilstand* og en *God kemisk kvalitet* (jf. EU's Vandrammedirektiv). Derfor forekommer det ikke hensigtsmæssigt, at spildevandsplanen forsat arbejder med de gamle danske recipientkvalitetskrav, der jo er afløst af EU's krav. Målet om en *Moderat økologisk tilstand* og en *God kemisk kvalitet* i Harrestrup Å vil kræve en stor restaurerings- og plejeindsats samt øget vandføring i sommerhalvåret og en minimering i antallet af og belastningen fra spildevandsoverløb. Anlægstekniske tiltag skal være afsluttet ultimo 2012 (jf. EU's Vandrammedirektiv). Lokaludvalget ser frem til at følge den gennemgribende indsats. Af spildevandsplanens punkt. 7.3.1, side 81 fremgår desuden, at målet er 1-2 spildevandsoverløb pr. år til Harrestrup Å. Konsekvenserne heraf for den fremtidige udformning af åløbet og for EU's målsætninger bør anskueliggøres, da målsætningerne i Vandrammedirektivet jo er juridisk bindende og ikke vejledende som målene i de tidligere recipientkvalitetsplaner.

Lokaludvalget ønsker Harrestrup å reetableret som vandløb i ”gammeldags betydning”. Vi opfordrer desuden til, at der stadig arbejdes på at sikre, at åen i omegnen sikres mod direkte tilløbende forurening, og at åen i Københavns Kommune sikres mod overløb fra kloaksystemet f.eks. via aflastningsbassiner og/eller videregående mekanisk/kemisk

rensning af overløbsvandet. Etablering af sådanne foranstaltninger ligger i naturlig forlængelse af det pågående arbejde med bl.a. fredning af Damhusengen og Damhussøen. Samtidig vil det sikre, at 2015-målene bliver opfyldt for åløbet.

Tilledningen af regnvand til kloaksystemet kan reduceres væsentligt ved etablering af faskiner, gerne i samarbejde med grundejere. Dette kan medvirke til at afskære regnvand i forbindelse med den øgede flisebelægning, tagareal o.a. i haver, ved carporte osv.”

Kommentar

Vedrørende jeres bemærkning omkring Vandrammedirektivet, som i Danmark er udmøntet i Miljømålsloven, kan vi oplyse, at de kommende Vandplaner først skal udarbejdes af de regionale myndigheder med udgangen af 2009. Københavns Kommune vil naturligvis søge at opfylde målsætningerne i disse vandplaner, og med Spildevandsplanen har vi søgt at imødegå det forventede indhold af de relevante planer, hvad angår kloakforsyningsområdet.

Netop for Harrestrup Å er der de sidste år gjort en stor fælles kommunal indsats for at finde ud af, hvordan åens kvalitet kan forbedres. Det skal understreges, at spildevandsplanen kun indeholder investeringer inden for det takstfinansierede område – de investeringer, der vedrører kloaksystemet. Dette drejer sig om det vand, som kloakkerne tilfører åen under kraftig regn. Desuden omfatter kloakprojektet en koordinering med samtlige de kommuners kloakforsyninger, der tilleder kloakvand til den københavnske del, da disse skal medfinansiere projektet.

Vesterbro Lokaludvalg

”Som helhed er Vesterbro Lokaludvalg positive over spildevandsplanen der forekommer god og perspektivrig.

Den har en fornuftig holdning til separering af spildevandstyper, en erkendelse af kloaknettets begrænsninger og oplæg til udnyttelse og udbygning af åbne naturorienterede recipienter. Som sådan kan den fungere som oplæg til en lovende fremtidig udvikling af de samlede afløbsprincipper i København.

Vi finder dog at planen på et par områder vil vinde ved at blive skærpet:

Samlet vandressourceplan

Vesterbro Lokaludvalg mener at Spildevandsplanen bør sammenkøbes med Kommunens Vandindvindingsplan. Således kan der foretages samlede vurderinger af hele vandkredsløbet, og det kan vurderes i alle dets facetter og derved indgå i en samlet ressource-vurdering.

En sådan ressourcevurdering vil f.eks. betyde at spildevandet vil kunne deles op i henholdsvis gråt og sort. Det grå vand vil med allerede udviklede rensningsteknikker kunne genanvendes til toiletskyl og i vaskemaskiner sammen med regnvand fra tagene. Dermed vil drikkevandsressourcer vil kunne spares, og samtidig vil belastningen af kloaknettet aftage væsentligt. Et sådant skridt vil betyde, at der skal stilles krav til faldstammerne i de enkelte ejendomme; der skal fastholdes eller etableres 2 stammer, en til det grå vand og en til det sorte, ligesom der skal etableres opsamlingstanke til det rensede grå vand og regnvand. Dette er ønsker, der desværre ikke blev tilgodeset under byfornyelsen, hvor køkkenfaldstammerne desværre blev nedlagt og det grå vand ledt ind i WC faldstammerne.

Afledning i åbne systemer

I Ørestaden arbejdes med åbne aflednings- og rensesystemer. Vesterbro Lokaludvalg mener at dette stille og roligt også bør implementeres i eksisterende byområder.

Det er et gammelt forslag – men stadig et godt forslag – fra Vesterbro Lokalråd og Nørrebro Lokalråd at Ladegårdsåen under Åboulevarden skal graves op og ledes over i Sankt Jørgens Sø. Den skal så omligges med rensfiltre og rodzoneanlæg. Og i sammenhæng hermed skal de omliggende byområders tag- og vejvand opsamles og indgå i det samlede vandsystem.

På Vesterbro kan regnvandet opsamles i let uddybede render ned mod Sønder Boulevard, derfra kan det sammen med vandet fra det fremtidige Carlsberg ledes videre til rensebæde på skrænterne mod jernbanen og derefter til et vandanlæg, der kan etableres i forbindelse med omlægning af godsbanearrealerne til Vesterbro Banepark. Endelig kan overløbsvand derfra ledes videre ud i havnen.”

Kommentar

Vedrørende jeres bemærkning omkring sammenkobling med andre planer kan vi oplyse, at der ved udarbejdelsen af spildevandsplaner og vandforsyningsplaner foregår en koordinering. Det er ikke muligt at udarbejde planerne som ét dokument, fordi der juridisk ikke må ske en sammenblanding af disse to områders økonomi. Ud over koordineringen ved udarbejdelse af planerne er der en daglig, løbende kontakt mellem de to forsyningsområder i Københavns Energi.

Kloakforsyningsmidler kan kun bruges inden for den offentlige kloakering og kan således ikke bruges til projekter på privat grund. Der er dog mulighed for i særlig udvalgte områder f.eks. at få tilbagebetalt dele af tilslutningsbidraget i forbindelse med, at grundejere kobler deres regnvand fra kloaksystemet.

Det kan af samme grund ikke komme på tale, at kloakforsyningens midler bruges til at blotlægge rørlagte åer og render.

Kloakforsyningen er interesseret i at frakoble så meget rent regnvand som muligt, der hvor der måtte være kapacitetsproblemer, eller hvor de kan forudses at ville komme i fremtiden. Det er derfor altid en god idé at tænke i den rekreative udnyttelse af vandet i lokalsamfundet.

Arealudviklingselskabet

Forvaltningen har modtaget to hørings svar fra arealudviklingselskabet.

”1) Idet der henvises til den løbende kontrakt, der gennem årene har været mellem Københavns Kommune (KK) og det tidligere Københavns Havn A/S, om en vederlagsfri overtagelse af spildevandsanlæggene i takt med byudviklingen også løbende overdrages KK.

For havnearealerne i Nord - og Frihavnen der over de næste 20- 50 år skal udvikles til bymæssig anvendelse, vil det forventeligt være nødvendigt at udskifte/renovere det samlede ledningsanlæg, disse renoverede -/nye anlæg forventes overtaget af KK med økonomisk godtgørelse for anlæggets værdi eller som minimum overdraget vederlagsfrit til KK efter nærmere forhandling.

De dele af spildevandsanlægget i disse områder, der uændret kan bibeholde og er i en stand, svarende til det offentlige ledningsanlæg, forventes ligeledes at kunne overdrages vederlagsfrit til KK.

Som det fremgår af ovenfor mener vi, at punkt 3.2.1 bør ændres.

Arealudviklingselskabet I/S har umiddelbart ingen bemærkninger til afsnit 3.5.1 vedrørende Ørestad.”

2) ”Der har gennem 10 år været kontakt mellem kommunens ansvarlige for afløb og kloakker og Vejlaugenes administration om kommunens som Vejlaugenes side været en vederlagsfri overtagelse, såfremt spildevandsanlæggenes tilstand svarende til de offentlige anlæg af samme alder.

Følgende Vejlaugs spildevandsanlæg har været behandlet ved møder, men er endnu ikke overtaget:

- Teglholmens Vejlaug
- Enghave Brygges Vejlaug
- Bådehavngades Vejlaug

For de Vejlaug, hvor spildevandsanlæggene endnu ikke overtages, er det vigtigt, at overtagelsen gennemføres efter de samme principper

som hidtil er aftalt med baggrund i den gældende betalingsvedtægt punkt 4.2.

For ikke at skabe tvivl om tolkningen af den nye Spildevandsplan 2008 omkring overtagelse af private spildevandsanlæg, således som det fremgår af afsnit 3.2.1 og 3.5 foreslås teksten ændret, så det klart fremgår, at der for overtagelse af Vejlaugenes spildevandsanlæg er tale om vederlagsfri overtagelse i deres nuværende tilstand, såfremt den svarer til tilstanden af offentlige anlæg af samme alder.

Vedlagt er en status over de vigtigste aftaler og forberedelse til aftaler med Københavns Energi, Afløb til dato.”

Kommentar

I den endelige Spildevandsplan 2008 vil der tilføjes følgende formulering i kapitel 3.2.1, efter tredje afsnit: ”I områder med privatejede kloakker hvor byudviklingen nødvendiggør omlægning af en del af kloakkerne, vil dette ske som privat byggemodning med efterfølgende offentlig overtagelse i henhold til Betalingsvedtægtens kap. 4.3 De resterende private kloakker som bibeholdes og som indgår i det samlede kloaksystem vil blive tilbudt overtaget i henhold til Betalingsvedtægtens kap. 4.2. Her vil overtagelsen være udgiftsneutral for grundejerne såfremt de private kloakker er i samme stand som øvrige offentlige kloakker af samme alder”.

NCC

”Som ejer af del af matrikelnummer 176 & 249 Kongens Enghave - København, skal vi hermed fremkomme med indsigelse til ”Københavns Kommunes Spildevandsplan 2008”.

Vi skal henstille til, at formuleringen i spildevandsplanen pkt. 3.2.1 & 3.5 ændres således, at der ikke opstår tvivl om, at eventuel fremtidig overdragelse sker vederlagsfrit for vejlaugene (grundejerne), og dermed bør det tydeligt fremgå, at eventuelle fremtidige fornyelser af spildevandsanlæg i området sker uden omkostning for vejlaugene og grundejerne.

Det bekymrende i den nuværende ordlyd af teksten er, at grundejerne kan risikere betydelige omkostninger når en fremtidig ombygning af hovedledninger, pumpestationer og andre anlæg i området skal udføres.

En fremtidig overtagelse af eksisterende spildevandsanlæg skal ske på baggrund af rimelige betingelser, og tilstanden af de overdragne anlæg skal være sammenlignelige med andre offentlige anlæg af samme alder.

Samtidig skal det bemærkes, at der 11/5 - 2004 er indgået aftale med KE om offentlig overtagelse af privat anlæg med fritagelse for tilslutningsbidraget.

På baggrund af denne aftale mener vi ikke, at det er rimeligt, at man fra disse grunde kan risikere at skulle bidrage yderligere til fællesanlæg, offentlig som private.”

Kommentar

I den endelige Spildevandsplan2008 vil der tilføjes følgende formulering i kapitel 3.2.1, efter tredje afsnit: ”I områder med privatejede kloakker hvor byudviklingen nødvendiggør omlægning af en del af kloakkerne, vil dette ske som privat byggemodning med efterfølgende offentlig overtagelse i henhold til Betalingsvedtægtens kap. 4.3 De resterende private kloakker som bibeholdes og som indgår i det samlede kloaksystem vil blive tilbudt overtaget i henhold til Betalingsvedtægtens kap. 4.2. Her vil overtagelsen være udgiftsneutral for grundejerne såfremt de private kloakker er i samme stand som øvrige offentlige kloakker af samme alder”.

Slots- og Ejendomsstyrelsen

”Slots og Ejendomsstyrelsen har med interesse studeret Høringsudgaven af Københavns Kommunes Spildevandsplan 2008. Slots- og Ejendomsstyrelsen har som ejere af christianiaområdet en væsentlig interesse i planens bestemmelser for området og har derfor følgende bemærkninger, som vi vil anmode Københavns Kommune inddrage i den endelige udgave af planen.

Slots- og Ejendomsstyrelsen er naturligvis enige i spildevandsplanens overordnede målsætninger om en bæredygtig og miljømæssig bortskaffelse af spildevand og regnvand. Størstedelen af christianiaområdet er i dag omfattet af et kloaksystem, som oprindeligt er skabt af militæret og som har været tilsluttet det offentlige kloaksystem i mere end 100 år. Dette system har gennem de seneste 36 år været vedligeholdt og løbende partielt fornyet og udbygget af brugerne af området med anvendelse af både konventionelle og alternative teknologier. Christiania’s Byggekontor har gennem årene dokumenteret kloakanlæggets forløb, funktionalitet og tilstand.

I forbindelse med lokalplanarbejdet på Christianiaområdet er Slots og Ejendomsstyrelsen med bistand af COWI i gang med at afdække det eksisterende spildevandsanlægs tilstand og kapacitet, samt afdække behovet for omkloakering i forbindelse med eventuelle nybygninger i området. Da vi stadig er på planlægningsfasen baseres vores og Cowis viden om anlæggene alene på oplysninger fra Christiania, Forsyningselskaberne og i et vist omfang fra Københavns Kommune. Det teg-

ningsmateriale der hidtil har kunnet fremskaffes betegnes som mangelfuldt.

Som vi ser christianiaområdet som helhed, er langt den største del allerede i dag tilsluttet offentlig kloak og de planlagte nybygninger er koncentreret til en mindre del af det centrale christianiaområde.

Christianiaområdet er i høringsudgaven af Spildevandsplan 2008 på side 22 udpeget som "Planlagte offentlige kloakeringsområder", men i modsætning til de øvrige planlagte offentlige kloakeringsområder er der for christianiaområdet ikke beskrevet de nærmere principper for nykloakering af området. Vi er derfor uforstående overfor den skitse-rede spildevandsplans udpegning af hele christianiaområdet som et "Planlagt offentlig kloakeringsområde" (side 16) før at både vi og Københavns Kommune har et fuldt overblik over tilstand og kapacitet af områdets nuværende kloakforsyning.

I arbejdet med en lokalplan for det samlede Christiania område arbejdes med en inddeling i en række delområder. Fra områderne I og II på Christiania vil der fremover blive udledt spildevand til det offentlige spildevandsnet. Der er endnu ikke udarbejdet en endelig lokalplan for området, men der er i disse områder planlagt nybyggeri af betydeligt omfang, hvilket medfører at der vil blive foretaget ændringer i såvel ledningsdimensioner som traceer. Eksisterende ledninger genanvendes i videst muligt omfang. Overfladevand fra de bilfri færdselsarealer vil som hidtil blive ført til nærliggende recipienter, evt. suppleret med sandfang og olieudskillere. Det er pt. ikke besluttet om afløbssystemerne på Christiania fremover vil være ejet og drevet af KE, eller om der etableres et privat ejerlaug.

I område III er bebyggelsen langs med Dyssestien allerede i dag kloakeret til offentlig kloak, og overfladevand vil som hidtil blive ført til Stadsgraven. Bebyggelsen på hovedvolden langs med vestsiden af Stadsgraven og på indersiderne af Carls og Frederiks bastioner benytter sig af muldtoiletter og det "Grå spildevand" renses vha. 19 rodzoneanlæg. (Se vedlagte bilag med placering). Supplerende bilag, der dokumenterer rodzoneanlæggenes rensningseffekt fremsendes indenfor 2 uger.

Christiania og Slots- og Ejendomsstyrelsen ønsker at Københavns Kommune i Spildevandsplan 2008 åbner mulighed for at fastholde de eksisterende rodzoneanlæg som en alternativ håndtering af det grå spildevand såfremt at målinger kan dokumentere at anlæggene giver en tilstrækkelig rensning før udledning til recipienterne. Alternativt vil etablering af et kloaksystem for de relativt få huse på det fredede fortidsminde medføre et betydeligt gravearbejde, som kan medføre en væsentlig ødelæggelse af det historiske fortidsminde."

Kommentar

Slots- og Ejendomsstyrelsen har i forbindelse med Københavns Kommunes høring af Spildevandsplan 2008 haft kommentarer til planen vedrørende Christiania.

Københavns Energi har følgende bemærkninger hertil:

I den endelige Spildevandsplan 2008 vil der tilføjes følgende formulering i kapitel 3.5.2.2 : ”Udstrækning af den offentlige kloakering skal fastlægges ud fra en teknisk, økonomisk og miljømæssig vurdering”.

Københavns Kommune og Københavns Energi er enige i, at der for området Carls og Frederiks bastioner kan åbnes op for en drøftelse af en anden renseteknisk løsning end det to strenget princip. Men det skal understreges at EU's Vandrammedirektiv i Danmark - udmøntet i Miljømålsloven - er indarbejdet i Spildevandsplanen således at forstå at Københavns Kommune og Københavns Energi med de mål og initiativer der ligger i Spildevandsplanen opfylder miljømålsætningerne for vandkvalitet i Københavns vandområder, og herunder i Christianshavns voldgrave. I den forbindelse skal der om nødvendigt foretages afskæring af forureningskilder fra spredte bebyggelser, der ofte vil give anledning til væsentlig forurening af det nærliggende vandområde.

Som det fremgår generelt af planen, ønskes så vidt muligt kun den forurenede del af regnvandet (vejvandet) i den offentlige kloak.

Vedr. afklaring om, hvorvidt afstrømning fra gågader er vejvand eller tagvand, henvises til Spildevandsplanens kapitel 3.4 Strategi, 4. afsnit: ”Generelt ønskes tilledning...”, hvor "vejvand" defineres som arealer hvor der kører eller parkeres biler.

Teglhølmens Vejlaug

”1) I vores egenskab af bestyrelsesmedlemmer for Grundejerforeningen Teglhølmens omfattende matrikelnummer 176, 249, 470, 500, 507, 508, 509, 510, 532, 533, 534, 535 samt umatrikuleret areal ved "bologøen" alle Kongens Enghave – København, skal vi hermed fremkomme med indsigelse til ”Københavns Kommunes Spildevandsplan 2008”.

Vi skal henstille til, at formuleringen i spildevandsplanens pkt. 3.2.1 & 3.5 ændres således, at der ikke opstår tvivl om, at eventuel fremtidig overdragelse sker vederlagsfrit for vejlaugene (grundejerne), og dermed bør det tydeligt fremgå, at eventuelle fremtidige fornyelser af spildevandsanlæg i området sker uden omkostning for vejlaugene og grundejerne.

Det bekymrende i den nuværende ordlyd af teksten er, at grundejerne kan risikere betydelige omkostninger når en fremtidig ombygning af hovedledninger, pumpestationer og andre anlæg i områder skal udføres.

En fremtidig overtagelse af eksisterende spildevandsanlæg skal ske på baggrund af rimelige betingelser, og tilstanden af de overdragne anlæg skal være sammenlignelige med andre offentlige anlæg af samme alder.

Samtidigt skal det bemærkes, at der 11/5-2004 er indgået aftale med KE om offentlig overtagelse af privat anlæg med fritagelse for tilslutningsbidraget. Det er bl.a. med henvisning til denne aftale, men også Grundejerforeningen Teglholtens kendskab til lignende overtagelser i områderne Islands Brygge og Sluseholmen, der støtter vores synspunkt for nærværende indsigelse.

Vi finder det således afgørende at der i Spildevandsplan 2008 tages afsæt i de oprindelige lighedsprincipper og den gældende betalingsvedtægt punkt 4.2. Det fremgår endvidere af Spildevandsplan 2008 at Grundejerforeningens område er markeret som offentlig kloakområde, hvorfor vi herved vil sikre foreningens medlemmer mod yderligere opkrævning grundet tilslutning til "nyt" offentligt anlæg.

2) På vegne grundejerforeningen fremsendes således indsigelse imod formuleringen i spildevandsplanens punkt 3.2.1 og 3.5, således at der ikke opstår tvivl om, at en eventuel fremtidig overdragelse sker vederlagsfrit for eksisterende vejlaug samt grundejere. Det bør tydeligt fremgå, at eventuelle fremtidige fornyelser af spildevandsanlæg i dette område sker uden omkostning for vejlaug og grundejere.

Det synes at fremgå i den nuværende ordlyd, at grundejerne kan risikere betydelige omkostninger, når en fremtidig ombygning af hovedledninger, pumpestationer og andre anlæg i områder skal udføres.

En fremtidig overtagelse af eksisterende spildevandsanlæg skal ske på baggrund af rimelige betingelser, og tilstanden af de overdragne anlæg skal være sammenlignelige med andre offentlige anlæg af samme alder.

Det bemærkes for ordens skyld, at der den 11. maj 2004 blev indgået aftale med KE om offentlig overtagelse af privat anlæg med fritagelse for tilslutningsbidraget. Det er bl.a. med henvisning til denne aftale, men også G/F Teglholtens kendskab til lignende overtagelser i området Islands Brygge og Sluseholmen, der støtte vort synspunkt for nærværende indsigelse.

Vi finder det således afgørende at der i Spildevandsplan 2008 tages afsæt i de oprindelige lighedsprincipper og den gældende betalingsvedtægt punkt 4.2. Det fremgår endvidere af Spildevandsplan 2008 at Grundejerforeningens område er markeret som offentlig kloakområde, hvorfor vi herved vil sikre foreningens medlemmer mod yderligere opkrævning grundet tilslutning til "nyt" offentligt anlæg."

Kommentar

I den endelige Spildevandsplan2008 vil der tilføjes følgende formulering i kapitel 3.2.1, efter tredje afsnit: "I områder med privatejede kloakker hvor byudviklingen nødvendiggør omlægning af en del af kloakkerne, vil dette ske som privat byggemodning med efterfølgende offentlig overtagelse i henhold til Betalingsvedtægtens kap. 4.3 De resterende private kloakker som bibeholdes og som indgår i det samlede kloaksystem vil blive tilbudt overtaget i henhold til Betalingsvedtægtens kap. 4.2. Her vil overtagelsen være udgiftsneutral for grundejerne såfremt de private kloakker er i samme stand som øvrige offentlige kloakker af samme alder".